

Baltasar Porcel

Visat núm. 1
(gener 2006)

Una reflexió sobre el poder, aquesta és una de les maneres com podríem definir *Senyoria*, de Jaume Cabré. Però no és l'única. És també una novel·la d'intriga trepidant, una obra que gira al voltant de la llei i de la justícia humanes, una narració molt ben construïda, d'estructura impecable, amb uns personatges tan versemblants que no semblen ficticis. I és també un homenatge a Barcelona.

Senyoria és una novel·la situada a la Catalunya de final de 1799. És un moment de canvi, un temps de crisi. A les acaballes del segle XVIII, a tot Europa se senten els efectes de la Revolució Francesa: la fi de l'Antic Règim és a prop. I a Catalunya ja està plenament en auge la repressió de Felip V, el guanyador de la Guerra de Successió (1702-1714), que va abolir totes les institucions catalanes i va perseguir obertament la llengua del país. Aquesta transformació afecta també la cultura: arriba el Romanticisme, el moviment artístic i espiritual que traspalsarà profundament no solament l'art sinó la vida. Tot aquest marc històric (general i particular) i cultural és present en aquesta novel·la.

La galeria de personatges de *Senyoria* és múltiple i variada: hi ha personatges tràgics, dramàtics, còmics, personatges pertanyents a classes socials diferents (tots ells perfectament caracteritzats, entre altres trets, per la llengua que utilitzen), hi apareixen fins i tot personatges històrics, que viuen una vida de ficció en la novel·la. El protagonista indiscutible de *Senyoria* és Don Rafel Massó, regent civil de la Reial Audiència de Barcelona, un personatge complex, símbol del món que entra en decadència amb els nous temps. Astrònom aficionat, eternament descontent, Don Rafel és turmentat per un homicidi comès involuntàriament fa temps, però que arrossega la seva consciència. Per conservar el poder, el lloc en la societat que li ha costat tant d'obtenir, no dubta a enviar a la mort un noi innocent, Andreu Perramon, un poeta romàntic, símbol de la nova era. L'antagonisme Don Rafel-Andreu, que els mateixos noms de pila confirmen (Rafel, nom d'un arcàngel; Andreu fa pensar en *andros*, 'home' en grec), present en la primera part de la novel·la, dóna pas, a la tercera part, a l'antagonisme Don Rafel-Nando Sorts, un jove músic que substitueix ara el poeta.

Senyoria és, pel que fa a l'estil, una veritable obra mestra. La combinació de registres diversos (des dels més cultes als més vulgars, passant pels més vius i col·loquials) i de diferents varietats lingüístiques i dialectals, usades sempre de manera oportuna; el gran domini de recursos lingüístics i literaris; l'ús d'una tècnica narrativa (per exemple, intercalant les paraules dels personatges enmig del discurs del narrador) àgil i original..., i una trama engrescadora i trepidant fan de *Senyoria* una autèntic plaer per a lectors de gustos molts diversos.